

Դ. ՏԱՐԻ, Թիս 9, Օգոստոս 2021

ԳԱՆԱՏԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԱՄՍԱԹԵՐԹ

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՍՐԲԱԶԱՆ ՀՕՐ ՊԱՏԳԱՄԸ

ՀԱՇԻԻ ՊԻՏԻ ՏԱՆՔ

«Մենք բոլորս ալ Քրիստոսի ատեանին դիմաց պիտի կանգնինք» (Բ.Կր 5.10):

Պօղոս առաքեալ կը հաստատէ, որ իւրաքանչիւր մարդ հաշիւ պիտի տայ Տիրոջ առջեւ: Այո՛, պիտի գայ օրը հաշուետուութեան, ինչպէս Պօղոս առաքեալ այս անգամ կը յիշեցնէ երբայեցիներուն ուղղած իր նամակին մէջ, որ «Մարդիկ մէկ անգամ կը մեռնին եւ անկէ ետք Աստուծոյ դատաստանին կը յանձնուին» (Եբր 9.27):

Անոր համար է, որ Յիսուս աշխարհ եկաւ եւ մարդեղացաւ, Ինքզինք ընծայաբերեց, որպէսզի մենք ձերբազատուինք մեղքերէն: Ամենասուղ գիրը վճարեց մեր փրկութեան համար: Իր արիւնը թափեց խաչին վրայ, որպէսզի սրբէ մեզ մեր մեղքերէն, եւ միաժամանակ արժանի դարձնէ յաւիտենական կեանքին, բոլոր անոնց՝ որոնք Իրեն հաւատացին:

Եկէ՛ք հարց տանք մենք մեզի, արդե՞՞ք մենք պատրաստ ենք այսօր նման վերաբերմունք ցուցաբերել մեր նմանին հանդէպ:

Նոր Կտակարանի համաձայն, Աստուած երկու

տեսակի դատաստան պիտի կատարէ.-

Առաջինը կորսուածներուն համար՝ անոնց, որոնք չհաւատացին Քրիստոսի: Անոնց պատիժը յաւիտենական մահը պիտի ըլլայ: Իսկ երկրորդ դատաստանը փրկուածներուն համար պիտի ըլլայ, անոնց, որոնք հաւտացին Յիսուս Քրիստոսի: Իւրաքանչիւր քրիստոնէայ մարդ Աստուծոյ դատաստանին առջեւ պիտի կանգնի իր կատարած գործերուն համաձայն վարձատրուելու (հմմ. Բ.Կր 5.10-15), որպէսզի իւրաքանչիւր մարդ իր կատարած բարի կամ չար գործերուն հատուցումը ստանայ. «Իւրաքանչիւր մեռեալ դատուեցաւ իր գործերուն համաձայն» (Յտ 20.13):

Բնականօրէն ամէն մարդ կը վախնայ երբ մօտենայ դատաստանի օրը՝ Աստուծոյ առջեւ կանգնելու: Սակայն ինչպէ՞ս կրնանք դատաստանէն չվախնալ, այլ ընդհակառակը, ճակատաբաց ներկայանալ: Այո՛, վախը կը փարատի այն ժամանակ, երբ մենք մեզ հեռու կը պահենք մեղքերէ եւ մեր գործերը բարի ու աստուածահաճոյ կը դարձնենք:

Ամենակարեւորը, մենք պէտք է անդրադառնանք մեր սխալներուն եւ ըստ այնմ խոստովանինք ու մանաւանդ՝ զոջանք: Այն ժամանակ միայն ներում կը ստանանք ու կ'արդարանանք Աստուծոյ կողմէ:

«Դուք ձեզ Աստուծոյ ընծայէ՛ք, որպէս կենդանի գոհ մը՝ իրեն վերապահուած, որովհետեւ ատիկա՛ է Աստուծոյ ուզած հոգեւոր պաշտամունքը: Աշխարհի մարդոց վարմունքը մի՛ ընդօրինակէք, այլ նորոգուած միտքերով նոր մարդ եղէք, որպէսզի ձեր փորձառութեամբ ընտրէք լաւը, գիտնալով Աստուծոյ կամքը, այսինքն՝ ինչ որ բարի է, ընդունելի է իրեն եւ կատարեալ» (Հռ 12.1-2):

Այո՛, չվախնա՛նք:

Օր մը պիտի կանգնինք Աստուծոյ դատաստանին առջեւ. ճակատաբաց ներկայանանք, առանց սարսափի ու վախի, մեր բարի գործերով, որոնք աստուածահաճոյ են: Այն ժամանակ արժանի պիտի ըլլանք Աստուծոյ գովասանքին եւ յաւիտենական կեանքին:

Միշտ պատրաստ ըլլանք, որ օր մը ՀԱՇԻԻ ՊԻՏԻ ՏԱՆՔ:

Բարգէն Արքեպիսկոպոս Չարեան

ԻԻՐԱՅԱՏՈՒԿ ԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆ

«Զաւակս քիչ մը հաւատք ունեցի՛ր»:
«Մարդ քանի մը հաւատք կ'ունենայ»:
«Հաւատքդ քեզի կը փրկէ՛»:

Այս թելաւոր խօսքերը մենք յաճախ կը լսենք մեր ծնողներէն, յատկապէս մայրերէն:

Ի՞նչ է հաւատքը: Ի՞նչ ըսել է հաւատալ: Օգուտ մը կա՞յ անոր մէջ:

Մենք յաճախ սովորութիւններն են աւանդութենէ դրդուած եկեղեցի կ'երթանք: Կը մկրտուինք, կը պսակուինք, Սուրբ Պատարագի կը մասնակցինք: Բայց արդե՞ք կը հաւատանք:

Հին ժամանակներէն ի վեր մարդ արարածը փորձած է հաւատք ցուցաբերել իրմէ զօրաւոր ուժերուն եւ բնութեան երեւոյթներուն՝ արեւուն, կրակին, փոթորիկին եւ այլն: Ան մշտապէս զգացած է, որ իրմէ զօրաւոր ուժ մը կայ, որ աշխարհը կարգաւորութեան մէջ կը պահէ: Յաճախ այդ ուժերը պատկերացնելու համար ան փորձած է իր ձեռքով կաղապարել զանոնք՝ արձաններու կամ պատկերներու միջոցաւ:

Քրիստոսի մարդեղացմամբ մենք կը հասկնանք, որ ո՛չ թէ քանի մը, կամ ուժի մը պիտի հաւատանք, այլ՝ անձի մը, որ նոյնինքն Յիսուս Քրիստոսն է:

Ի՞ՆՉ Է ՀԱԻԱՏՔԸ

Հաւատքը մարդկային հոգիի որոշակի կարողութիւն է, որուն միջոցաւ մարդ արարած կը հաղորդակցի Աստուծոյ եւ Աստուածային իրականութեան հետ:

Մարդու մէջ հաւատքը կը գործէ Աստուծոյ շնորհքին միջոցով: Ինչպէս ֆիզիքական աչքը կը տեսնէ բնական լոյսի միջոցով, նոյնպէս ալ հոգեւոր տեսողութիւնը կամ հաւատքը կը գործէ Աստուծոյ շնորհքի լոյսին միջոցով: Հաւատքով կը սկսի քրիստոնէական կեանքը եւ հաւտաքով ալ պայմանաւորուած է հոգեւոր կեանքի զարգացումը:

Պօղոս առաքեալ հաւատքը հետեւեալ ձեւով կը սահմանէ. «Հաւատք կը նշանակէ վստահ ըլլալ այն բաներուն՝ որոնց կը յուսանք, եւ համոզուած ըլլալ այն բաներուն՝ որոնք չեն երեւիր» (Եբր. 11:1): Այսինքն, հաւատալ կը նշանակէ վստահիլ, ապաւինիլ, յոյս տածել, երբ նոյնիսկ տեսանելի կամ շօշափելի ապացոյց չունինք:

Նոր Կտակարանին մէջ կը տեսնենք, որ Յիսուս յաճախ մարդոցմէ հաւատք կը պահանջէ, որպէսզի բժշկէ անոնց ախտերը: Օրինակ, Մատթէոսի Աւետարանին մէջ երկու կոյրեր կը մօտենան Յիսուսին եւ բժկութիւն կը

խնդրեն: Յիսուս կը հարցնէ. «Կը հաւատա՞ք թէ կրնամ բժշկել ձեզ: Անոնք ըսին. Այո, Տէր: Այն ատեն Յիսուս դպաւ անոնց աչքերուն եւ ըսաւ. Ինչպէս որ կը հաւատաք՝ թող այդպէս ըլլայ ձեզի: Եւ անոնց աչքերը բացուեցան» (Մատթ. 9:28-30):

Կոյրերը իրենց հաւատքին եւ վստահութեան շնորհիւ յոյս ունէին որ պիտի բժշկուին, եւ այդպէս ալ եղաւ:

ԻՆՉՊԷ՞Ս ՀԱԻԱՏՔ ԶԵՌՔ ԲԵՐԵԼ

Ցանկացած մտերիմ յարաբերութիւն կը սկսի խօսքով: Նախ կը լսենք մէկու մը մասին, ապա կը ծանօթանանք, կը գրուցենք եւ քայլ առ քայլ կը սկսինք վստահիլ: Նոյնն է Աստուծոյ հետ մտերմանալու պարագային: Նախ՝ իր մասին կը լսենք, կը սկսինք ծանօթանալ եւ քայլ առ քայլ վստահիլ Իրեն:

Պօղոս Առաքեալ կ'ըսէ. «Հետեւաբար, հաւատքը ծնունդ կ'առնէ քարոզութիւնը լսելէն. Իսկ քարոզութիւնը հաւատք կ'արթնցնէ՝ երբ Քրիստոսի խօսքերն են, որ կը քարոզուին» (Հռ. 10:17): Այսինքն, հաւատքը կը սկսի Քրիստոսի կենդանարար խօսքէն, որ Աստուածաշունչի եւ Եկեղեցւոյ հայրերու միջոցով փոխանցուած է մեզի, որպէսզի մեր հաւատքը չըլլայ զուտ մարդկային իմաստութեամբ կամ գեղեցիկ բառերով այլ՝ Աստուծոյ զօրութեամբ:

Հաւատք ձեռք կը բերենք նաեւ աղօթելով: Երբ Աստուծոյ վստահելով կը խօսինք Անոր հետ, այսինքն կ'աղօթենք, եւ կը խնդրենք որ մեզի հաւատալ ստրվեցնէ:

Սուրբ Գիրքին մէջ կը տեսնենք, երբ հիւանդ տղայի մը հայրը իր զաւակը Քրիստոսին կը բերէ, Քրիստոս կ'ըսէ. «Ամէն ինչ կարելի է անոր համար՝ որ կը հաւատայ: Անմիջապէս տղուն հայրը գոչեց. Կը հաւատամ, օգնէ իմ անհաւատութեանս» (Մարկ. 9:23-24): Այսինքն, տղային հայրը ամէն բան փորձած ըլլալով՝ կասկած ուներ իր մէջ, բայց եւ այնպէս՝ հաւատքի զօրացում կը խնդրէ Քրիստոսէն: Նոյնպէս Առաքեալներ երբ դժուար բան մը լսէին Քրիստոսէն, որ մարդկային կարողութիւններով հնարաւոր չէր կատարել, Քրիստոսի կ'ըսէին. «Տէր աւելցուր մեր հաւատքը» (Ղուկ.17:5):

Ի՞ՆՉ ՕԳՈՒՏ ԿԱՅ ՀԱԻԱՏՔԻՆ ՄԷՁ

Միայն երեւակայենք, որչափ տարբեր կ'ըլլար մեր կեանքը, երբ կենդանի հաւատք ունենայինք: Աշխարհին սպառնացող վախերը, կասկածները, անորոշութիւնները չէին ազդեր մեր վրայ եւ մենք կը քալէինք պաշտպանուած խաւարի ուժերէն եւ փորձութիւններէն: Ինչպէս Պօղոս առաքեալ կ'ըսէ. «Եւ այս բոլորին վրայ՝ հաւատքի վահանը առէ՛ք, որպէսզի կարենաք մարել չարին արձակած բոլոր միացող նետերը» (Եփես. 6:16):

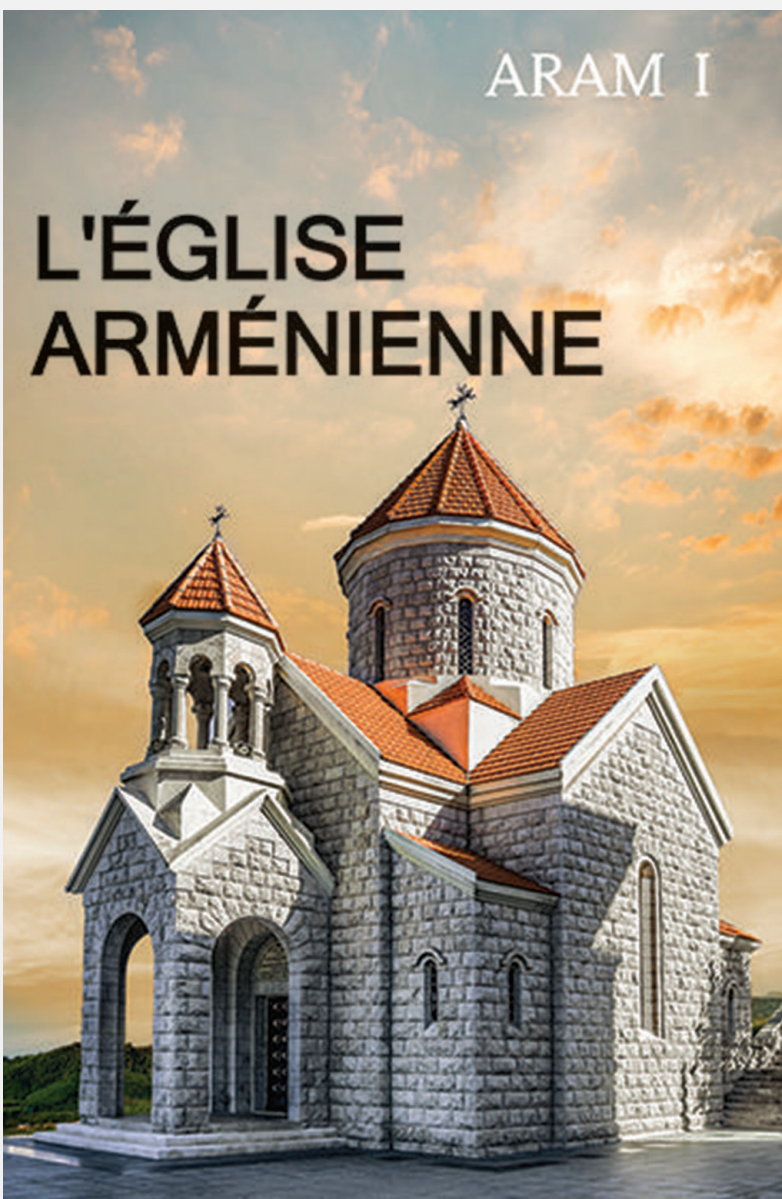
Միրելիներ, մօտենանք Քրիստոսին պարզ հաւատքով, խնդրենք, որ Ան մեր կեանքին մէջ ամենօրեայ ներկայութիւն ունենայ:

Մտերմանանք Իր հետ Իր Սուրբ խօսքին միջոցով եւ աղօթենք, որ Ան աւելցնէ մեր հաւատքը:

Տ. Յակոբ Քինյ. Գեաղայեան

«ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻՆ»

Հեղինակ՝ ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

2017-ին, 2018-ին եւ 2019-ին, լոյս տեսաւ Արամ Ա. Կաթողիկոսի «Հայ Եկեղեցին» գիրքը՝ անգլերէն, ֆրանսերէն, գերմաներէն, ռուսերէն, արաբերէն եւ պարսկերէն լեզուներով, որ ամփոփ, պարզ ու յստակ, ընդգրկուն եւ ուսանելի գիրք մըն է:

Իր նախաբանին մէջ, Վեհափառ Հայրապետը բացատրած է իր առաջադրութիւնը, ըսելով, թէ իր նպատակը չէ եղած Հայ Եկեղեցւոյ ամբողջ պատմութիւնը, ծէսը կամ առաքելութիւնը ներկայացնել. ո՛չ ալ ուզած է կատարել քննասիրութիւնը անոր պատմութեան մեծ դէպքերուն, յատկանշական երեւոյթներուն, անոր մտքին ու վկայութեան, այլ՝ ուզած է սելեռել Հայ Եկեղեցւոյ տեղը քրիստոնէական աշխարհի եւ հայ ժողովուրդի կեանքին մէջ, եւ ցոյց տալ անոր իւրայատկութիւնները: Ըստ Նորին Սրբութեան, այս գիրքը մշակուած է ծանօթացնելու հայ քրիստոնէութիւնը: Եւ որպէս այդպիսին՝ ակնարկ մըն է Հայ Եկեղեցւոյ պատմութեան, անոր հաւատքին եւ անոր վկայութեան:

Գիրքի մուտքին կայ «Ներածութիւն» մը, ուր ցոյց կը տրուի քրիստոնէայ աշխարհին մէջ Հայ Եկեղեցւոյ տեղը. կը խօսուի անոր անուններուն, տիտղոսներուն մասին, եւ կ'ակնարկուի աշխարհով մէկ անոր սփռուածութեան:

«Ներածութիւն»էն ետք, հեղինակը յաջորդական յօդուածներով կը զարգացնէ իր առաջադրութիւնը.-

Առաջին յօդուածը կը վերաբերի պատմութեան, որ համառօտ պատկեր մըն է. կը սկսի առաքելական քարոզչութեան ժամանակէն եւ կը հասնի մինչեւ այս օրը:

Երկրորդը՝ նուիրապետութեան, այսինքն՝ եկեղեցական կարգերուն, եւ ժողովական կառոյցներուն:

Երրորդը՝ հաւատքի էական աղբիւրներուն (Ս. Գիրք, Տիեզերական Ժողովներ, Տեղական Ժողովներ, Ծէս, Մեկնողական Գրականութիւն, Վարքագրութիւն, Հայրաբանական գրութիւններ, Հովուական նամակներ եւ շրջաբերականներ, Դաւանական նամակներ) եւ տարրերուն:

Չորրորդը՝ հոգեւոր հարուստ աւանդութեան. Ս. Պատարագին, Ժամերգութիւններուն, տօներուն, ծիսական գիրքերուն, Խորհուրդներուն եւ այլն:

Հինգերորդը՝ մշակութային գործունէութեան: Այս գործունէութեան ներկայացման մեկնակէտին կը խօսի Աստուածաշունչի թարգմանութեան եւ Եկեղեցւոյ սուրբ հայրերէ կատարուած թարգմանութիւններուն մասին: Կ'ակնարկէ Հայ մատենագրութեան գլխաւոր հեղինակներուն: Կը յիշէ մանրանկարչութեան, գրչագրութեան, տպագրութեան եւ երաժշտութեան մէջ անոր ծաւալուն ներդրումը:

Վեցերորդը՝ ընկերային ծառայութեան:

Եօթներորդը՝ անոր կրթական դերին:

Ութերորդը՝ միջ-եկեղեցական յանձնառութեան:

Իններորդը զայն կը ներկայացնէ որպէս «ժողովուրդի եկեղեցին». անիկա միաւորողն է հայութեան, առաջնորդողը անոր:

Տասերորդը՝ մարտահրաւերներուն եւ առաջնահերթութիւններուն: Այժմէական եւ շատ շահեկան յօդուած մըն է ասիկա:

Գիրքի վերջաւորութեան իբրեւ յաւելուած տրուած են՝ Քրիստոնէայ աշխարհի եկեղեցիներուն ցանկը, տառադարձումի էջ մը, Հայ Եկեղեցւոյ Վարչական դրութեան պատկերը, Հայ Եկեղեցւոյ պատմութեան ընթացքին Աթոռանիստ քաղաքներուն ցանկը, եւ ցանկը կաթողիկոսներուն՝ սկիզբէն մինչեւ այսօր:

Վեհափառը առաջարկած է նաեւ ցանկ մը օգտակար գիրքերու:

Այս գիրքը կը յայտարարէ կենսականութիւնը բարեկարգումի եւ վերանորոգումի յարատեւ գործընթացին:

Ծանօթութիւնները հրաւեր են ճանաչումի եւ ինքնաճանաչումի, ուստի՝ ճանապարհի նորովի վերատեսութեան եւ յանձնառու վերաթելորման:

ՄԱՏԹԷՈՍԻ ԱՒԵՏԱՐԱՆ

Գլուխ 9

- Անդամալոյծին բժշկութիւնը (Մտ 9.1-8)
- Մատթեոսի կանչուիլը (Մտ 9.9-13)
- Վէճ ծոնսպահութեան մասին (Մտ 9.14-17)
- Յայրոսի աղջկան յարութիւնը (Մտ 9.18-26)
- Երկու կոյրերու և համրի բժշկութիւնը (Մտ 9.27-38)

ՄԵՂԱԴՐԱՆՔՆԵՐ ՅՍՈՒՍԻ ԴԷՄ

Երբ ուշադիր կարդանք Մատթեոսի 9-րդ գլուխը ականատես կը դառնանք Յիսուսի դէմ բարձրացող առաջին ընդդիմութեան, հակառակ ժողովուրդի սքանչական զգացումներուն եւ տրամադրութիւններուն: Այստեղ կը կարդանք Յիսուսի մասին եղած չորս ամբաստանութիւններ:

1. Ան կը մեղադրուի հայհոյութեան մէջ. Անդամալոյծի մը բժշկութեան ժամանակ, Յիսուս կը ներէ անոր մեղքերը: Օրէնսգէտները Յիսուսը կը մեղադրեն հայհոյութեան մէջ, որովհետեւ ան ինքզինք իշխանութիւն տուաւ ընել այն, որ միայն Աստուած կրնար ընել. ան ամբաստանուեցաւ հայհոյութեան մէջ, որովհետեւ խօսեցաւ Աստուծոյ ձայնով: Հայհոյութիւն բռնացիօրէն կը նշանակէ վիրաւորանք կամ անարգանք, եւ Յիսուսի թշնամիները կը մեղադրեն զինք զԱստուծոյ անարգելու մէջ, որովհետեւ ան իրեն կը վերագրէր Աստուծոյ զօրութիւնները:

2. Կը մեղադրուի ապաբարոյութեան մէջ: Կը տեսնենք Յիսուսը սեղան նստած մաքսաւորներու եւ մեղաւորներու հետ. փարիսեցիները հարց կու տան իմանալու նման մարդոց հետ հաց ուտելու պատճառը: Ենթահողը այն է, որ ան ալ նման է իր սեղանակիցներուն կամ ընկերակիցներուն: Յիսուսը կը մեղադրուի իբրեւ ապաբարոյ, որովհետեւ ան կ'ընկերակցէր անբարոյ մարդոց. երբ մարդ մէկ անգամ չսիրուի, հեշտ է անկէ ետք սխալ մեկնաբանել զինք եւ սխալ ներկայացնել՝ ինչ ալ ընէ:

3. Յիսուս կը մեղադրուի բարեպաշտութեան մէջ թերանալու պատճառով: Յովհաննէս Մկրտիչի աշակերտներն են՝ հարց կու տան թէ ինչո՞ւ վարդապետը ծոմ չի պահեր, չի հետեւիր կրօնի ուղղափառ կանոններուն, որուն պատճառով ուղղափառ հրեաները կասկածով կը մօտենային: Ով որ խախտէ ուխտը, պէտք է տուժէ, եւ ով որ կրօնական ուխտերը խախտէ, շատ աւելի պիտի տուժէ: Յիսուս բեկանեց կրօնական բարեպաշտութեան ուղղափառ ուխտերը, այդ պատճառով ալ քննադատուեցաւ:

4. Կը մեղադրուի դեւերու հետ համագործակցութեան մէջ, երբ Յիսուս կը բժշկէ երկու կոյրեր, համր դիւահար մարդ մը: Երբոր կեանքի մէջ նոր ուժ մը յայտնուի, որ լաւ գործ ընէ, շրջապատը կը սկսի տրտնջալ եւ ըսել. «Ձգուշ պէտք է ըլլանք, ասիկա սատանայական գործեր կ'ընէ, եւ ոչ՝ աստուածային»: Տարօրինակ է, այո, երբ մարդիկ մէկը կամ բան մը չսիրեն, եւ կամ չհասկնան, այդպիսիք շատ յաճախ նման գործեր պիտի վերագրեն չար ուժերուն եւ ոչ Աստուծոյ:

Ահաւասիկ այս ձևով Յիսուսի դէմ արշաւ կը սկսի. գրպատրիչները գործի կ'անցնին և չարախօս լեզուները կը թունաւորեն ճշմարտութիւնը՝ չար գործեր վերագրելով: